

Jednym z najbardziej kontrowersyjne ustaleń 22 posiedzenia Komisji Kodyfikacyjnej Prawa budowlanego stało się dopuszczenie możliwości przekazania kompetencji w zakresie administracji architektoniczno-budowlanej gminom – w drodze porozumienia.

Należy w tym miejscu przypomnieć, że problematyka ta była już wcześniej przedmiotem regulacji w ustawie – Prawo budowlane. Została ona wprowadzona ustawą z dnia 24 lipca 1998 r. o zmianie ustawy – Prawo budowlane (Dz. U. Nr 106, poz. 668).

Możliwość powierzania wójtom (burmistrzom, prezydentom miast) zadań z zakresu administracji architektoniczno-budowlanej została jednak zniesiona w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 80, poz. 718) poprzez wprowadzanie zakazu powierzania przez starostów spraw z zakresu budownictwa gminom. Główne przyczyny tej zmiany były dwie: pierwsza była taka, że po spuściźnie byłych urzędów rejonowych, które wykonywały te czynności na podstawie porozumień ze starostami, a więc wydawały decyzje o pozwoleniu na budowę, powstał ogromny bałagan. Polegał on na tym, że miały miejsce trzy różne sytuacje. Niektóre gminy nie miały takich porozumień ze starostami i w związku z tym nie wydawały pozwoleń na budowę. Były inne gminy mające częściowe porozumienia ze starostami. Oznacza to, że mogły wydawać pozwolenia na budowę, ale nie wszystkie. Były w końcu także gminy, które w drodze porozumienia ze starostą uzyskiwały pełne uprawnienia do wydawania pozwoleń na budowę. W roku 2002 Najwyższa Izba Kontroli dokonała kontroli wydawania decyzji o pozwoleniu na budowę. Kontrolerzy, co znalazło wyraz w raporcie z kontroli, zwrócili uwagę na wspomniane przeze mnie trzy różne stany czy sytuacje związane z wydawaniem decyzji o pozwoleniu na budowę. W związku z powyższym we wnioskach pokontrolnych została zawarta sugestia o uporządkowanie tej sytuacji.

Próba przywrócenia możliwości powierzania przez starostę wójtom (burmistrzom, prezydentom) swoich kompetencji z zakresu administracji architektoniczno-budowlanej z wyjątkiem tych, w których inwestorem jest gmina, gminna osoba prawna, jednostka organizacyjna, związek międzygminny lub gmina wykonująca zadania objęte porozumieniem międzygminnym stał się komisaryjny projekt wniesiony 6 listopada 2011 r. do Sejmu (druk nr 2641). Projekt ów został odrzucony na posiedzeniu Komisji Infrastruktury dnia 11 lutego 2011 r. po pierwszym czytaniu (druk 2766).

Jak podkreślono w uzasadnieniu odrzucenia, jest pewien problem w tym zakresie, ponieważ powinien być określony jednoznacznie standard gminy, która przyjmuje na siebie tego rodzaju obowiązki. Nałożenie czy też przedyskutowanie i przeprowadzenie przez starostę negocjacji z gminą powinno być obwarowane określonymi warunkami, na jakich gmina ten obowiązek musiałaby przejąć. Chodzi o standard urzędniczy, który powinien być w tym zakresie zapewniony. To po pierwsze. Po drugie, należy zwrócić uwagę, że proponowane rozwiązanie będzie nie do końca rozwiązaniem systemowym. Jest zatem pytanie czy warto stosować rozwiązania niesystemowe. Stosunkiem głosów: 11 za odrzuceniem, 1 – przeciw, 3 wstrzymujące się projekt został odrzucony. Pomimo pozytywnej opinii jaką w jego sprawie przedstawił Rząd.